



DIAGNOZA SŁUŻĄCA WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI GMINY SZCZECINEK



Szczecinek 01.05.2017



SPIS TREŚCI

I.	INFORMACJE O PROJEKCIE	3
II.	WPROWADZENIE DO PROCESU REWITALIZACJI	3
III.	OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY WIEJSKIEJ SZCZECINEK	4
IV.	CHARAKTERYSTYKA GMINY WIEJSKIEJ SZCZECINEK W SFERZE SPOŁECZNEJ	5
V.	CHARAKTERYSTYKA GMINY WIEJSKIEJ SZCZECINEK W SFERZE POZASPOŁECZNEJ	11
VI.	WYZNACZENIE JEDNOSTEK GMINNYCH (ANALITYCZNYCH)	12
VII.	IDENTYFIKACJA ZRÓŻNICOWANIA WEWNĄTRZGMINNEGO W JEDNOSTKACH GMINNYCH - ANALIZA WSKAŹNIKOWA	15
VIII.	WYZNACZENIE OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI GMINY SZCZECINEK 29	
IX.	ZGODNOŚĆ WSKAŹNIKÓW WYBRANYCH DLA WYZNACZENIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI GMINY SZCZECINEK Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI I PLANISTYCZNYMI OBOWIĄZUJĄCYMI NA POZIOMIE LOKALNYM	33

Koszalińska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.

Ul. Przemysłowa 8

75-216 Koszalin

Opracowanie przygotowane przez:

Łukasz Adamczyk

Adam Brzycki

Marta Pieczętkiewicz

Adam Sawicki

Maciej Szczepański

Marcin Woźnica

Przy współpracy z:

Olga Łosek

Justyna Iwankiewicz

Anna Szczepańska



I. INFORMACJE O PROJEKCIE

Projekt pn. „Rewitalizacja na terenie gmin województwa zachodniopomorskiego znajdujących się w Specjalnej Strefie Włączenia” realizowany jest w partnerstwie Fundacji Nauka dla Środowiska z 4C Centrum Ekonomii Społecznej Sp. z o.o., Aktywa PLUS Emilia Kowalska oraz Koszalińską Agencją Rozwoju Regionalnego S.A. na terenie 18 gmin znajdujących się w Specjalnej Strefie Włączenia. W ramach projektu świadczone są nieodpłatnie usługi na rzecz społeczności objętej rewitalizacją, minimum w zakresie: usług animacyjnych (animacja lokalna ukierunkowana na udział w realizacji projektów zapisanych w programach rewitalizacji), doradztwa i konsultacji w zakresie tworzenia programów rewitalizacji, w tym wyboru obszaru oszacowania wskaźników, zdiagnozowania problemów zidentyfikowania źródeł finansowania oraz umożliwienia realizacji 72 przedsięwzięć inwestycyjnych na terenie objętym wsparciem projektowym.

II. WPROWADZENIE DO PROCESU REWITALIZACJI

Rewitalizacja utożsamiana jest z „zespołem działań z zakresu budownictwa, planowania przestrzennego, ekonomii i polityki społecznej, których celem jest doprowadzenie do ożywienia, poprawy funkcjonalności, estetyki, wygody użytkowania i jakości życia w rewitalizowanym zespole”. Rewitalizację społeczną rozumie się jako „wieloletni proces, składający się z szeregu spójnych, zintegrowanych działań, związanych z zatrzymaniem rozwoju negatywnych tendencji społecznych, przeciwdziałaniem patologiom społecznym i wykluczeniu społecznemu oraz zwiększeniu bezpieczeństwa w celu wyprowadzenia ze stanu kryzysowego określonych obszarów miast i gmin.”

Rewitalizacja – to kompleksowy proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez działania całościowe (powiązane wzajemnie przedsięwzięcia obejmujące kwestie społeczne oraz gospodarcze lub przestrzenno-funkcjonalne lub techniczne lub środowiskowe), integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone w sposób zaplanowany oraz zintegrowany poprzez programy rewitalizacji.

Głównym kluczem delimitacji obszarów zdegradowanych jest Specjalna Strefa Włączenia (SSW). Metodologia wyznaczenia tej strefy zawarta w dokumencie pn. Specjalna Strefa Włączenia na obszarze województwa zachodniopomorskiego oraz planowane kierunki działań interwencyjnych bazuje w głównej mierze na syntetycznej kompilacji różnych wskaźników odnoszących między innymi do sfery społecznej, gospodarczej, infrastrukturalnej, dostępu do usług publicznych – a więc przede wszystkim tych, które są przedmiotem zainteresowania ustawy o rewitalizacji, w której wyraźnie wskazano, że interwencja może być kierowana do obszaru stanowiącego nie więcej niż 20% powierzchni gminy i nie więcej niż 30% jej populacji.

Obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, można wyznaczyć jako obszar zdegradowany w przypadku występowania na nim ponadto co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk:

1. gospodarczych – w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw lub
2. środowiskowych – w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska, lub



3. przestrzenno-funkcjonalnych – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych, lub
4. technicznych – w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz niefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska.

Obszar zdegradowany może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, pod warunkiem stwierdzenia na każdym z podobszarów występowania koncentracji negatywnych zjawisk społecznych oraz gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych lub technicznych. Diagnozowania obszarów zdegradowanych dokonuje się w celu opracowania analiz służących:

1. wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji,
2. sporządzeniu albo zmianie gminnego programu rewitalizacji,
3. ocenie aktualności i stopnia realizacji gminnego programu rewitalizacji – wójt, burmistrz albo prezydent miasta prowadzi analizy, w których wykorzystuje obiektywne i weryfikowalne mierniki i metody badawcze dostosowane do lokalnych uwarunkowań.

Program rewitalizacji stanowi ramy operacyjne i płaszczyznę koordynacji projektów rewitalizacyjnych (uwzględniających wszystkie pięć podstawowych obszarów rewitalizacji).

III. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY WIEJSKIEJ SZCZECINEK

Gmina wiejska Szczecinek położona jest w środkowo-wschodniej części powiatu szczecineckiego. Zajmuje w województwie 2 miejsce pod względem powierzchni i 35 miejsce pod względem liczby ludności, na ogólną liczbę 114 gmin. Gmina stanowi 28,9% powierzchni powiatu. Obecnie gmina Szczecinek zajmuje powierzchnię 51000 ha (510.00 km²) z czego 198 70 ha to lasy i grunty leśne, a 4500 ha to jeziora, wśród których do największych zalicza się jezioro Wielimie i Wierzchowo. Ponad jedna trzecia powierzchni gminy to grunty rolne.

Gmina Szczecinek geograficznie należy do Pojezierza Drawskiego – jednego z bardziej atrakcyjnych obszarów geograficznych całego Pomorza. W skład gminy Szczecinek wchodzi 71 miejscowości, 25 sołectw, tj. Dziki, Gałowo, Godzimirz, Grąbczyn, Brzeźno, Dałęcino, Drawień, Drężno, Gwda Mała, Gwda Wielka, Jelenino, Krągłe, Kusowo, Kwakowo, Marcelin, Mosina, Parsęcko, Sitno, Spore, Stare Wierzchowo, Turowo, Wilcze Laski, Wierzchowo, Wojnowo, Żółtnica.

W gminie znajduje się 6 placówek przedszkolnych, o 1 mniej niż w latach ubiegłych, posiadające w 2015 roku 85 miejsc, co uległo znacznemu spadkowi w porównaniu z latami ubiegłymi, kiedy w 2013 i 2014 odpowiednio było tych miejsc 113 i 98.

W Gminie Szczecinek poziom uprzedzszkolnienia, tj. stosunek dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym do wszystkich dzieci w tym wieku, jest ponad trzykrotnie niższy od średniej dla województwa zachodniopomorskiego.

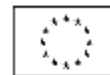
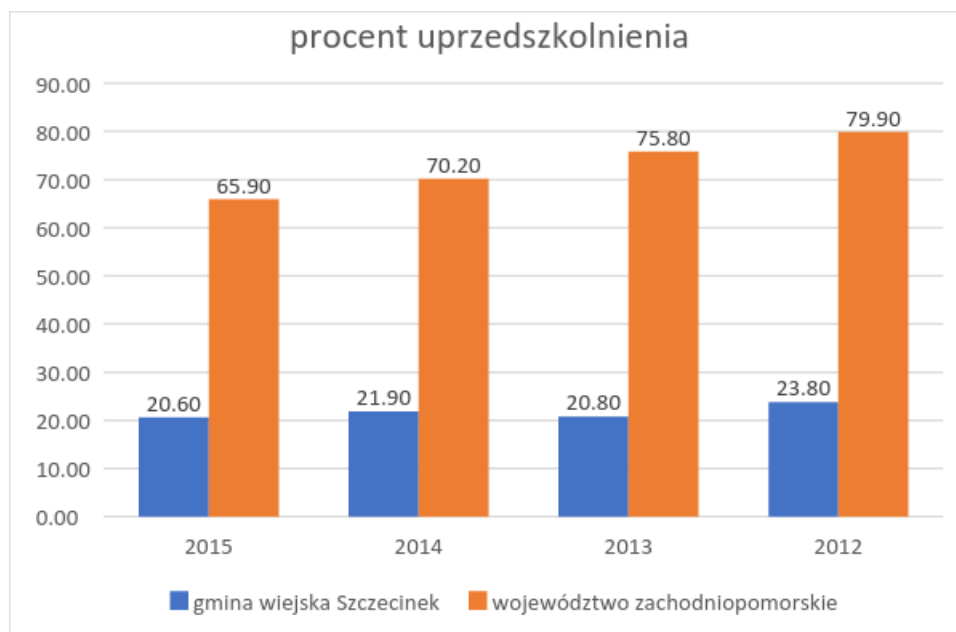


Tabela nr 1 Stosunek dzieci w wieku 3 - 5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym do ogółu dzieci w tym przedziale wiekowym w gminie Szczecinek oraz w województwie zachodniopomorskim w latach 2012 - 2015.

	2015	2014	2013	2012
gmina wiejska Szczecinek	23,80	20,80	21,90	20,60
województwo zachodniopomorskie	79,90	75,80	70,20	65,90

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Wykres nr 1 Stosunek dzieci w wieku 3 - 5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym do ogółu dzieci w tym przedziale wiekowym w gminie Szczecinek oraz w województwie zachodniopomorskim w latach 2012 - 2015.

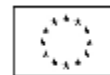


Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

IV. CHARAKTERYSTYKA GMINY WIEJSKIEJ SZCZECINEK W SFERZE SPOŁECZNEJ

Liczba ludności

W gminie wiejskiej Szczecinek w roku 2015 było zameldowanych 9338 osób . Na przestrzeni ostatnich kilku lat liczba ludności spada, zwykle od kilkunastu do 50 osób rocznie. Od 2012 roku liczba ludności faktycznie zamieszkujących w gminie spała o 1,5%. Współczynnik określający wzajemne relacje między liczbą kobiet i mężczyzn, wynosi 98 (kobiet przypadających na 100 mężczyzn). Na liczbę ludności składają się urodzenia i zgony (przyrost naturalny) oraz liczba osób wyjeżdżających na stałe i osiedlających się w mieście (saldo migracji). W gminie Szczecinek wskaźnik urodzeń w 2015 roku wyniósł 9,3 na 1 tys. mieszkańców i był nieco wyższy od średniej w województwie zachodniopomorskim (8,8) oraz od średniej w Polsce (10,2). Natomiast wskaźnik umieralności 8,4 osób na 1 tys. mieszkańców, przy wskaźniku dla



województwa 10,3 i średnim dla Polski (9,9). Średni przyrost naturalny w latach 2012-2015 wyniósł $+1,48$ osoby na 1 tys. mieszkańców, podczas gdy w Polsce 0,2, a w województwie $-0,6$. Średnie saldo migracji w latach 2012-2015 wynosi -48 .

Struktura wieku

W 2015 r. osób w wieku produkcyjnym było 6447, co stanowiło 69,04% populacji. Stan ten nie uległ większej zmianie od 2012 roku. Nadal jednak wskaźnik GMINY pozostaje niższy niż dla Polski (62,4%) i wyższy niż dla województwa zachodniopomorskiego (66,04%).

Tabela nr 2 Odsetek mieszkańców gminy Szczecinek i województwa zachodniopomorskiego w wieku produkcyjnym (%) w latach 2012-2015

	2015	2014	2013	2012
gmina wiejska Szczecinek	69,04	69,58	69,83	69,81
województwo zachodniopomorskie	66,04	66,82	67,59	68,27

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Wykres nr 2 Odsetek mieszkańców gminy Szczecinek i województwa zachodniopomorskiego w wieku produkcyjnym (%) w latach 2012-2015



Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Osoby w wieku poprodukcyjnym stanowią w gminie coraz liczniejszą grupę. W 2015 r. było ich 1340. Stanowi to 14,34% wszystkich mieszkańców, co w porównaniu z 2012 rokiem stanowi wzrost o dwa punkty procentowe. Stanowi to jednakże niższy procent niż dla województwa (19,5%) oraz Polski (19,6%).

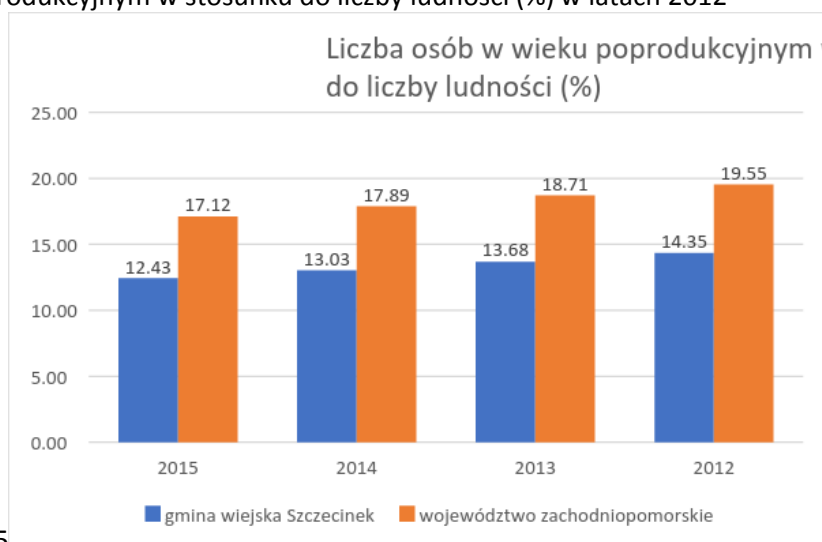


Tabela nr 3 Liczba mieszkańców gminy Szczecinek i województwa zachodniopomorskiego w wieku poprodukcyjnym w stosunku do liczby ludności (%) w latach 2012-2015

	2015	2014	2013	2012
gmina wiejska Szczecinek	14,35	13,68	13,03	12,43
województwo zachodniopomorskie	19,55	18,71	17,89	17,12

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Wykres nr 3 Liczba mieszkańców gminy Szczecinek i województwa zachodniopomorskiego w wieku poprodukcyjnym w stosunku do liczby ludności (%) w latach 2012-



2015

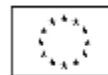
Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Poziom liczby osób w wieku przedprodukcyjnym nie zmieniał się znacząco w gminie na przestrzeni lat. W 2015 wynosił 15,6%, przy nieco niższym wskaźniku dla województwa: 14,4%.

Tabela nr 4 Liczba mieszkańców gminy Szczecinek i województwa zachodniopomorskiego w wieku przedprodukcyjnym w stosunku do liczby ludności (%) w latach 2012-2015

	2015	2014	2013	2012
gmina wiejska Szczecinek	16,61	16,74	17,14	17,76
województwo zachodniopomorskie	14,41	14,47	14,52	14,60

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS, Urząd Gminy.



Wykres nr 4 Liczba mieszkańców gminy Szczecinek i województwa zachodniopomorskiego w wieku przedprodukcyjnym w stosunku do liczby ludności (%) w latach 2012-2015



Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS, Urząd Gminy.

Bezrobocie

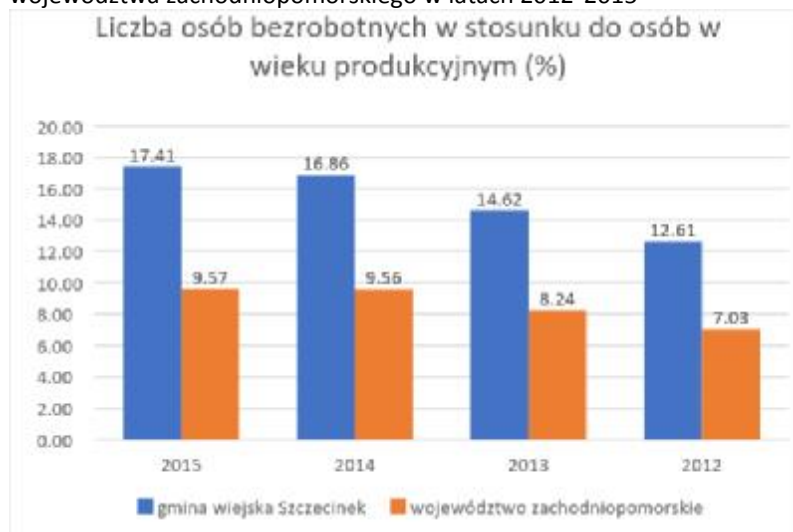
Bezrobocie należy do najpoważniejszych problemów w sferze społecznej w gminie wiejskiej Szczecinek. Udział osób bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym wynosi tu 12,61%, jest więc znacznie wyższy od wskaźnika dla Polski (6,5%) i województwa (7,4%).

Tabela nr 5 Udział osób bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym (%) z terenu gminy Szczecinek i województwa zachodniopomorskiego w latach 2012-2015

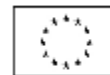
	2015	2014	2013	2012
gmina wiejska Szczecinek	12,61	14,62	16,86	17,41
województwo zachodniopomorskie	7,03	8,24	9,56	9,57

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS, Urząd Gminy.

Wykres nr 5 Udział osób bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym (%) z terenu gminy Szczecinek i województwa zachodniopomorskiego w latach 2012-2015



Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS.



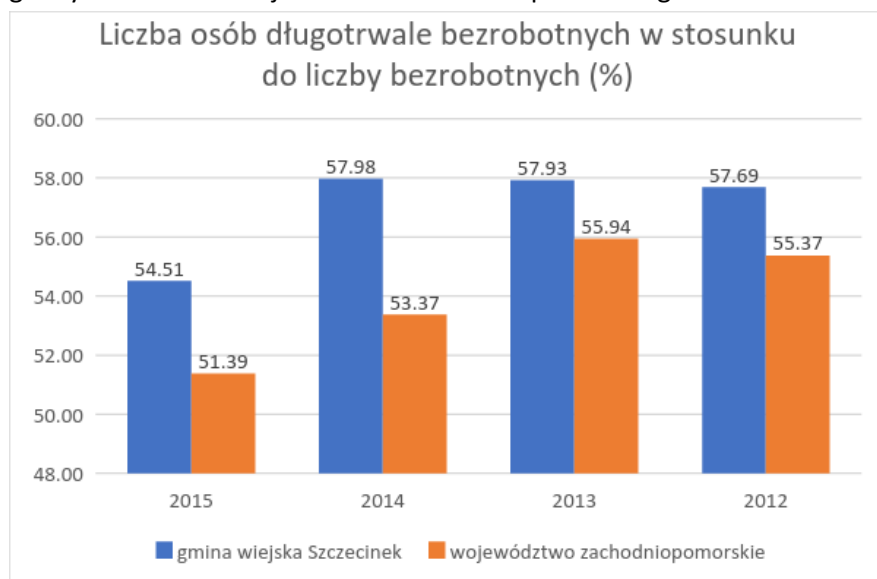
Bezrobocie od 2012 roku spadło o 5 punktów procentowych, niemniej istnieje nadal poważny problem długotrwałego bezrobocia, gdyż ponad 57% osób bezrobotnych stanowią osoby długotrwałe bezrobotne.

Tabela nr 6 Liczba osób długotrwałe bezrobotnych w stosunku do liczby bezrobotnych (%) z terenu gminy Szczecinek i województwa zachodniopomorskiego w latach 2012-2015

	2015	2014	2013	2012
gmina wiejska Szczecinek	57,69	57,93	57,98	54,51
województwo zachodniopomorskie	55,37	55,94	53,37	51,39

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS, PUP.

Wykres nr 6 Liczba osób długotrwałe bezrobotnych w stosunku do liczby bezrobotnych (%) z terenu gminy Szczecinek i województwa zachodniopomorskiego w latach 2012-2015



Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS, PUP.

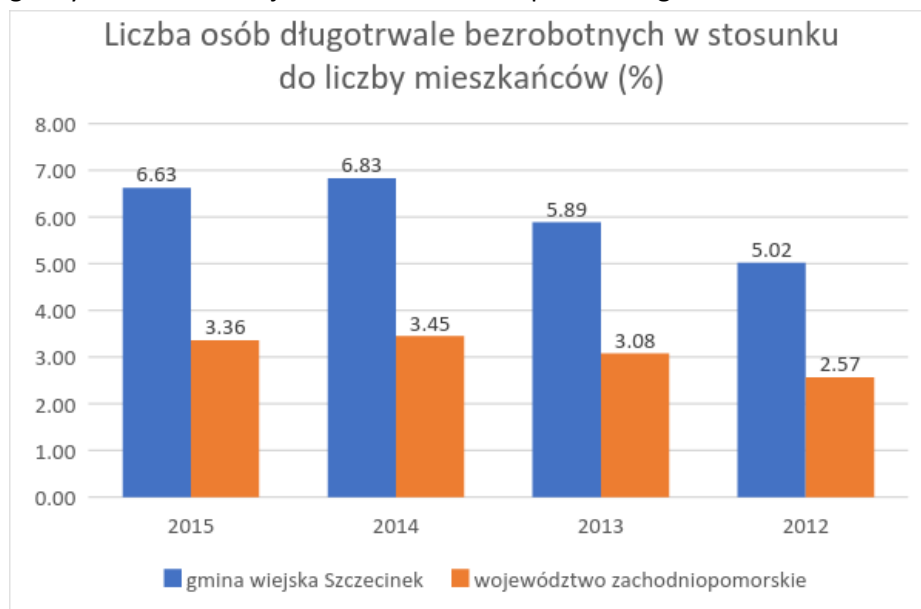
Tabela nr 7 Liczba osób długotrwałe bezrobotnych w stosunku do liczby mieszkańców (%) z terenu gminy Szczecinek i województwa zachodniopomorskiego w latach 2012-2015

	2015	2014	2013	2012
gmina wiejska Szczecinek	5,02	5,89	6,83	6,63
województwo zachodniopomorskie	2,57	3,08	3,45	3,36

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS, PUP.



Wykres nr 7 Liczba osób długotrwale bezrobotnych w stosunku do liczby mieszkańców (%) z terenu gminy Szczecinek i województwa zachodniopomorskiego w latach 2012-2015



Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS, PUP.

Obszary ubóstwa

W gminie w 2015 z pomocy społecznej korzystało 18,5% ogółu mieszkańców, przy wskaźniku dla województwa na poziomie 7,7%. Ubóstwo należy zatem do kluczowych problemów gminy. Mówiąc o ubóstwie należy pamiętać także o osobach, które osiągają dochody nieco przewyższające maksymalny próg upoważniający do ubiegania się o pomoc, ale na tyle niskie, że ich sytuacja jest bardzo podobna do grupy opisanej powyżej.

W gminie Szczecinek 685 gospodarstw domowych korzysta z pomocy społecznej, a ponad 85% znajduje się poniżej progu dochodowego. W porównaniu do roku 2009 zmniejszyła się liczba osób w gospodarstwach domowych korzystających z takiej pomocy (spadek o 22 punkty procentowe). Zasięg korzystania z pomocy społecznej określa udział osób w gospodarstwach domowych korzystających z pomocy w ludności ogółem – w przypadku gminy w roku 2014 wyniósł on 20,2%.

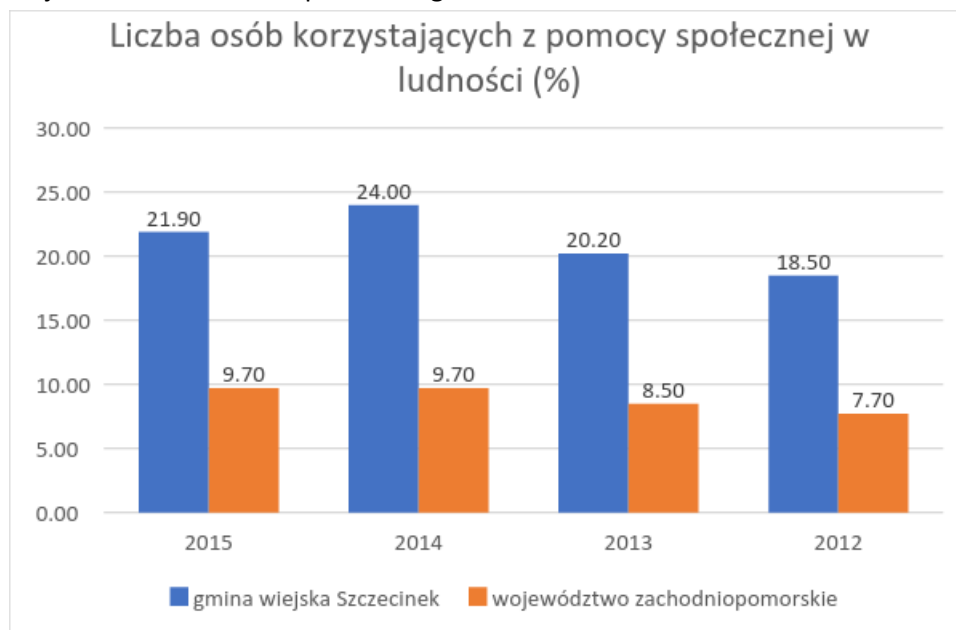
Tabela nr 8 Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w ludności (%) z terenu gminy Szczecinek i województwa zachodniopomorskiego w latach 2012-2015

	2015	2014	2013	2012
gmina wiejska Szczecinek	18,50	20,20	24,00	21,90
województwo zachodniopomorskie	7,70	8,50	9,70	9,70

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS, GOPS.



Wykres nr 8 Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w ludności (%) z terenu gminy Szczecinek i województwa zachodniopomorskiego w latach 2012-2015



Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS, GOPS.

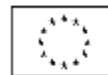
V. CHARAKTERYSTYKA GMINY WIEJSKIEJ SZCZECINEK W SFERZE POZASPOŁECZNEJ

W gminie wiejskiej Szczecinek w 2015 r. przypadało 623 firm na 10 tys. mieszkańców, z czego 49 osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 1 tys. mieszkańców. Liczba ta podlega niewielkim wahaniom, jednak na przestrzeni kilku lat (od 2012) lat występuje tendencja wzrostowa.

Tabela nr 9 Liczba mieszkańców z terenu gminy Szczecinek i województwa zachodniopomorskiego prowadzących działalność gospodarczą (%) w latach 2012-2015

	2015	2014	2013	2012
gmina wiejska Szczecinek	4,87	4,46	4,66	4,60
województwo zachodniopomorskie	9,44	9,58	9,46	9,40

Źródło: opracowanie własne na podstawie REGON.



Wykres nr 9 Liczba mieszkańców z terenu gminy Szczecinek i województwa zachodniopomorskiego prowadzących działalność gospodarczą (%) w latach 2012-



2015

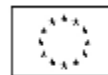
Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS, REGON.

O potencjale gospodarczym decyduje w dużym stopniu przygotowanie pracowników. W gminie odsetek osób bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym lub poniżej wynosi 41%.

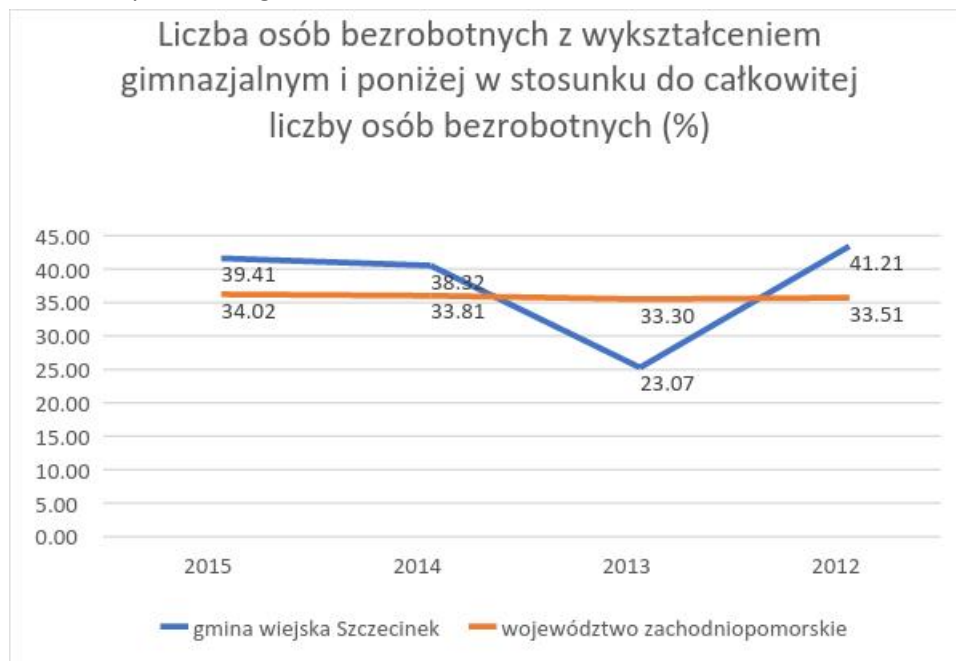
Tabela nr 10 Liczba osób bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej w stosunku do całkowitej liczby osób bezrobotnych (%) z terenu gminy Szczecinek i województwa zachodniopomorskiego w latach 2012-2015

	2015	2014	2013	2012
gmina wiejska Szczecinek	41,21	23,07	38,32	39,41
województwo zachodniopomorskie	33,51	33,30	33,81	34,02

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS.



Wykres nr 10 Liczba osób bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej w stosunku do całkowitej liczby osób bezrobotnych (%) z terenu gminy Szczecinek i województwa zachodniopomorskiego w latach 2012-2015



Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

VI. WYZNACZANIE JEDNOSTEK GMINNYCH (ANALITYCZNYCH)

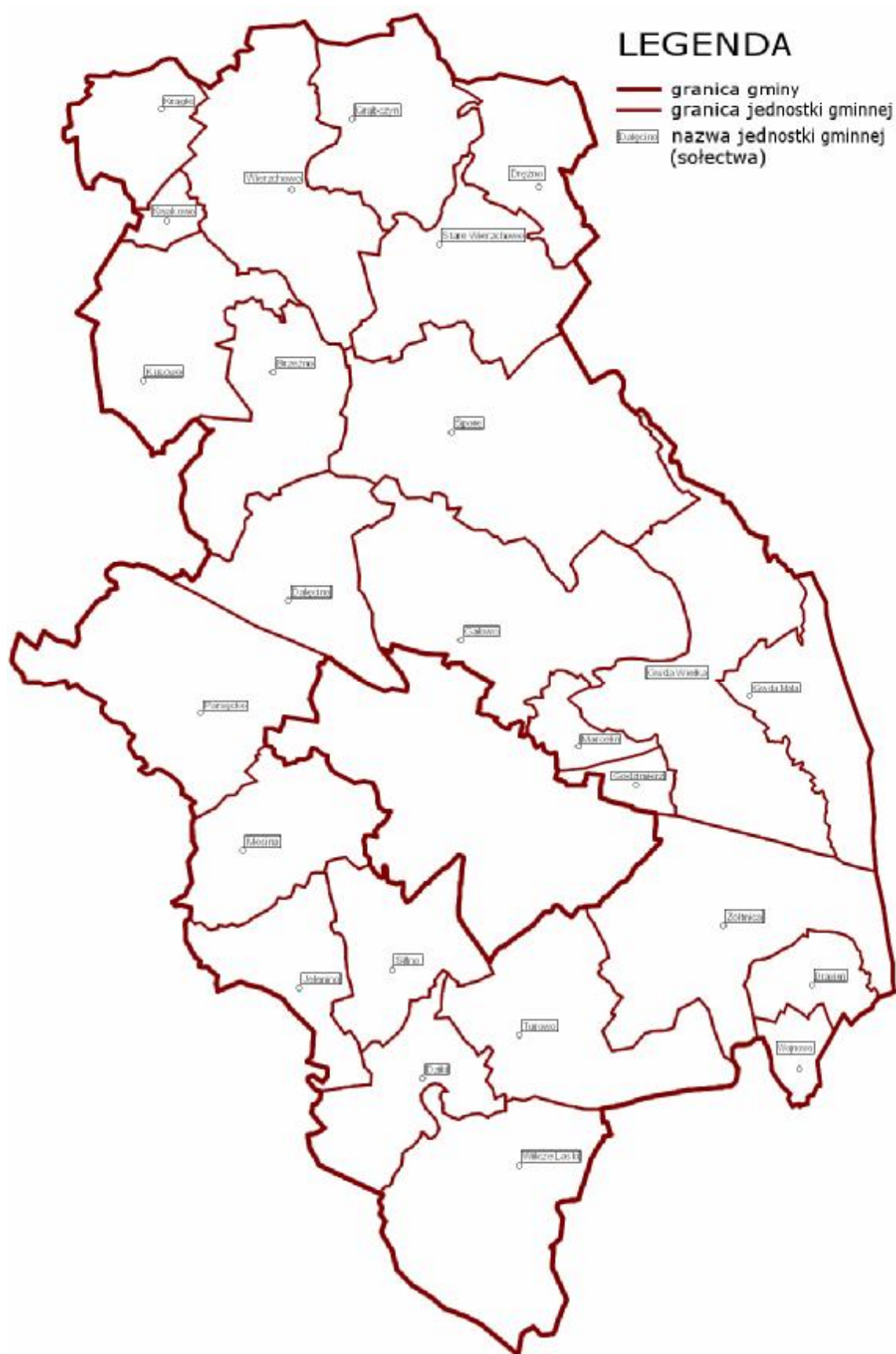
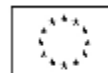
Pierwszym etapem pracy nad Raportem było dokonanie podziału całego obszaru gminy Szczecinek na jednostki gminne (analityczne), stanowiące podstawowy układ dla zbierania, przetwarzania oraz analiz danych. W wyznaczeniu tych jednostek, które stanowią podstawę dalszych analiz wskaźnikowych, zastosowano metodykę dotyczącą delimitacji obszarów zdegradowanych opisaną w „Zasadach realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020”.

Biorąc pod uwagę metodykę zawartą w „Zasadach..”, liczbę ludności Gminy (9 338 osób na dzień 31.12.2015 r.) oraz liczbę sołectw (25) uznano, że najbardziej odpowiednim sposobem podziału gminy na jednostki analityczne będzie podział zgodny z przebiegiem granic poszczególnych sołectw. W przypadku gminy Szczecinek, granice sołectw w ok. 95% pokrywają się z granicami obrębów ewidencyjnych¹.

¹ Jednostka powierzchniowa podziału kraju, składa się z działek ewidencyjnych, wchodzi w skład jednostki ewidencyjnej; informacja na podstawie Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 marca 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków



Rys. 1. Granice sołectw gminy Szczecinek – wyodrębnione jednostki gminne



Źródło: opracowanie własne na podstawie geoportal.gov.pl



W procedurze wyznaczania jednostek gminnych istotne jest uwzględnienie granic obwodów spisowych GUS (zawierających granice obrębów ewidencyjnych), ponieważ przewiduje się, że w niedalekiej przyszłości GUS publikował będzie dane statystyczne dla obwodów spisowych. W związku z powyższym, jednostki gminne powinny być wytyczane w taki sposób, żeby obszary mieszkalnictwa w pojedynczym obwodzie spisowym nie przynależały do więcej niż jednej jednostki gminnej. Posługując się granicami sołectw jako podstawą do wyznaczania jednostek gminnych powyższa zasada zostaje zachowana.

VII. IDENTYFIKACJA ZRÓŻNICOWANIA WEWNĄTRZGMINNEGO W JEDNOSTKACH GMINNYCH – ANALIZA WSKAŹNIKOWA

Sfera społeczna

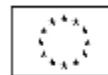
W ramach sfery społecznej uwzględniono 3 wskaźniki podstawowe opisane w „Zasadach...” oraz jeden wskaźnik fakultatywny. Do wskaźników podstawowych zalicza się:

- liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej na 1 tys. ludności
- udział długotrwale bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym

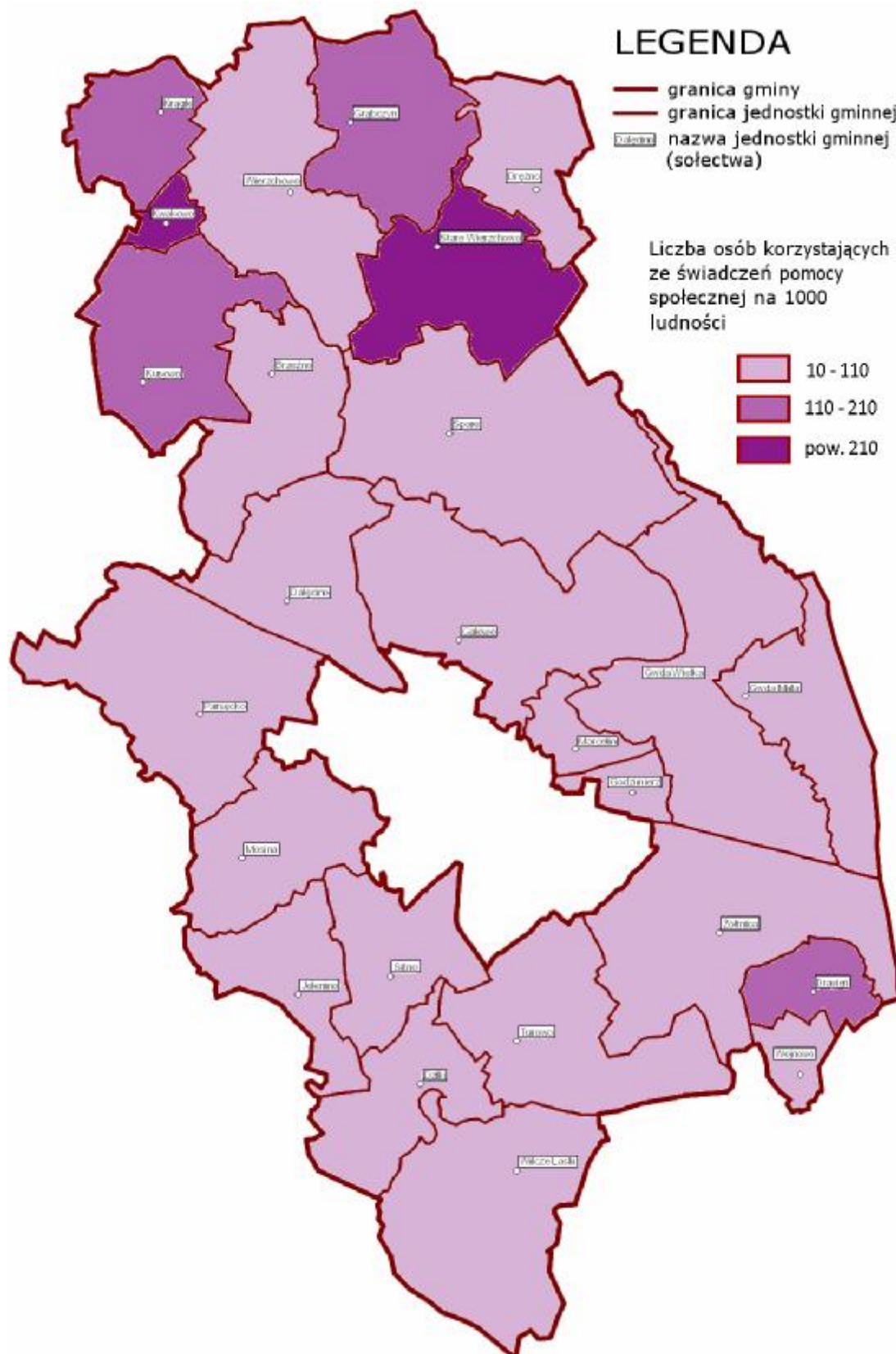
Z kolei wskaźnikiem fakultatywnym jest wskaźnik:

- wyniki egzaminów państwowych w szkołach podstawowych i gimnazjach (gimnazja)

Dane do wskaźnika „liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej na 1 tys. ludności” zostały pozyskane z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej (GOPS) w Szczecinku. Liczba osób które korzystały w Gminie ze świadczeń pomocy społecznej w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców wahała się od niecałych 13 do ponad 220, w zależności od sołectwa. Na rysunku poniżej oraz w tabeli przedstawiono szczegółowe informacje.

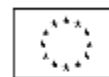


Rys. 3. Wizualizacja wskaźnika „liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej na 1 tys. ludności”



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Szczecinku

Tabela. 11. Wskaźnik „liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej na 1 tys. ludności”



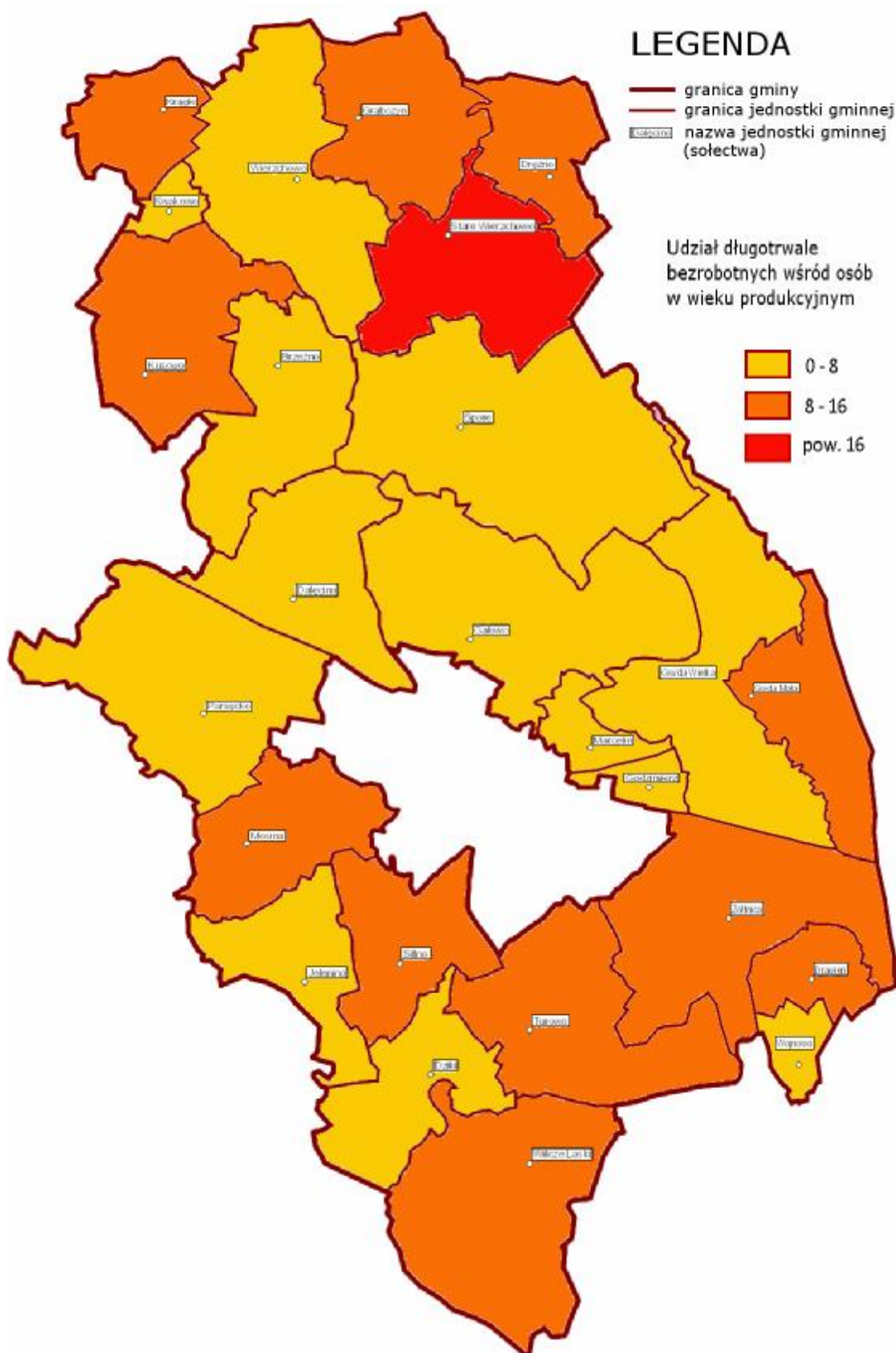
Lp.	Sołectwo	Wartość wskaźnika
1	Brzeźno	95,24
2	Dalęcino	12,90
3	Drawień	120,37
4	Drężno	58,82
5	Dziki	53,06
6	Gałowo	106,89
7	Godzimierz	57,02
8	Grąbczyn	206,19
9	Gwda Mała	65,73
10	Gwda Wielka	50,53
11	Jelenino	68,25
12	Krągle	145,45
13	Kusowo	115,70
14	Kwakowo	224,72
15	Marcelin	22,12
16	Mosina	73,10
17	Parsęcko	52,69
18	Sitno	92,78
19	Spore	100,00
20	Stare Wierzchowo	227,85
21	Turowo	60,82
22	Wilcze Łaski	58,43
23	Wierzchowo	81,41
24	Wojnowo	49,30
25	Żółtnica	68,36

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Szczecinku

Na czerwono zaznaczono sołectwa dla których wartość wskaźnika jest większa niż średnia dla Gminy wynosząca 71,33 osób na 1000 mieszkańców gminy.

Następny wskaźnik ze sfery społecznej to „Udział długotrwale bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym”. Wartości tego wskaźnika zostały pozyskane z Powiatowego Urzędu Pracy (PUP) w Szczecinku. Wahały się one od 0,0 do 19,42 osób długotrwale bezrobotnych w stosunku do osób w wieku produkcyjnym.

Rys. 4. Wizualizacja wskaźnika „Udział długotrwale bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym”



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP w Szczecinku

Tabela nr 12: Wskaźnik „Udział długotrwanie bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym”



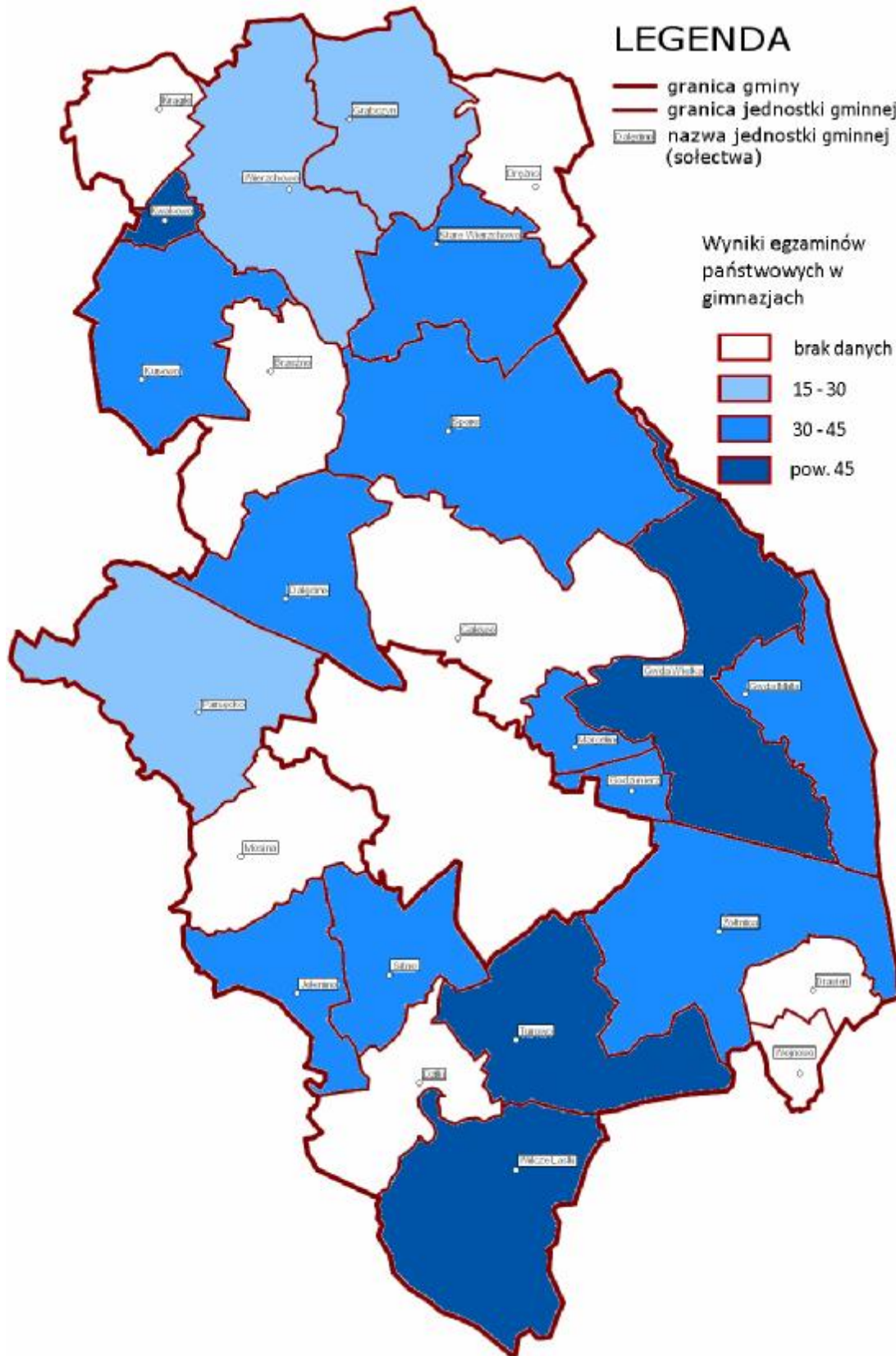
Lp.	Sołectwo	Wartość wskaźnika
1	Brzeźno	0,00
2	Dalęcino	6,19
3	Drawień	9,23
4	Drężno	11,11
5	Dziki	7,10
6	Gałowo	5,99
7	Godzimierz	6,71
8	Grąbczyn	13,21
9	Gwda Mała	9,29
10	Gwda Wielka	6,09
11	Jelenino	6,28
12	Kragę	12,12
13	Kusowo	13,08
14	Kwakowo	3,57
15	Marcelin	4,48
16	Mosina	8,11
17	Parsęcko	6,47
18	Sitno	9,20
19	Spore	7,00
20	Stare Wierzchowo	19,42
21	Turowo	8,67
22	Wilcze Łaski	9,79
23	Wierzchowo	7,97
24	Wojnowo	6,82
25	Żółtnica	8,65

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP w Szczecinku

Na czerwono zaznaczono sołectwa dla których wartość wskaźnika jest większa niż średnia dla Gminy wynosząca 7,98%.

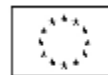
Ostatnim wskaźnikiem ze sfery społecznej przedstawionym w Raporcie jest wskaźnik fakultatywny „wyniki egzaminów państwowych w szkołach podstawowych i gimnazjach”, gdzie wzięto pod uwagę wyniki egzaminów gimnazjalnych, a dane pozyskano z ze szkół gimnazjalnych.

Rys. 6. Wizualizacja wskaźnika „wyniki egzaminów państwowych w szkołach podstawowych i gimnazjach (gimnazja)”



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych ze szkół

Tabela nr 14: Wskaźnik „wyniki egzaminów państwowych w szkołach podstawowych i gimnazjach



(gimnazja, w %)

Lp.	Sołectwo	Wartość wskaźnika
1	Brzeźno	bd
2	Dalęcino	32,7
3	Drawień	bd
4	Drężno	bd
5	Dziki	bd
6	Gałowo	bd
7	Godzimirz	42
8	Grąbczyn	17,5
9	Gwda Mała	38,5
10	Gwda Wielka	45,8
11	Jelenino	42
12	Krągłe	bd
13	Kusowo	43,5
14	Kwakowo	54,5
15	Marcelin	36,1
16	Mosina	bd
17	Parsęcko	21
18	Sitno	31,5
19	Spore	32
20	Stare Wierzchowo	36
21	Turowo	48
22	Wilcze Łaski	51,5
23	Wierzchowo	27
24	Wojnowo	bd
25	Żółtnica	38,5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze szkół

Na czerwono zaznaczono sołectwa dla których wartość wskaźnika jest mniejsza niż średnia dla Gminy wynosząca 37,54% jeżeli chodzi o zdawalność egzaminów gimnazjalnych.

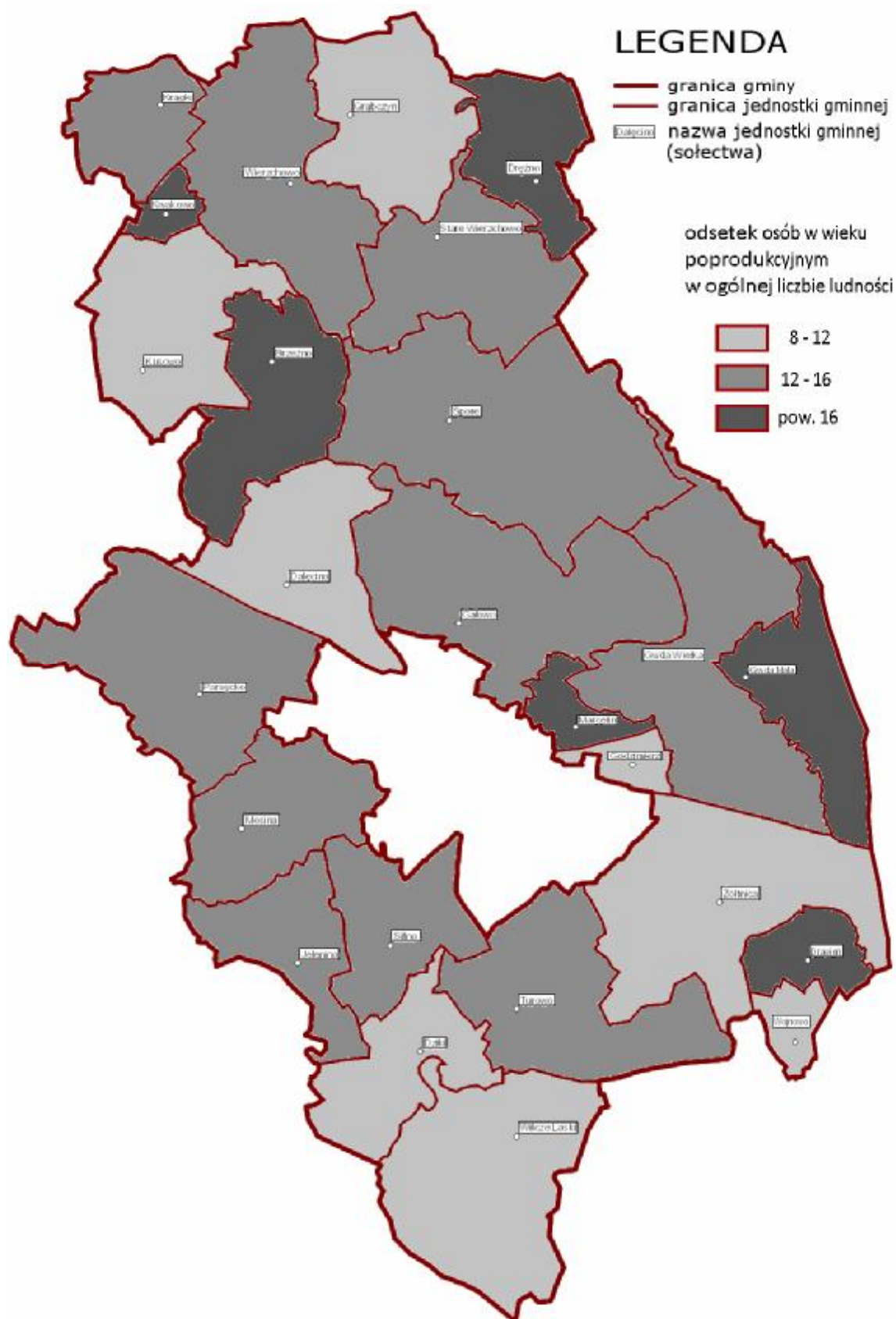
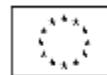
Sfera gospodarcza

W ramach sfery gospodarczej uwzględniono 2 wskaźniki podstawowe opisane w „Zasadach...”:

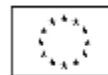
- odsetek osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności,
- liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej na 100 osób.

Pierwszym wskaźnikiem ze sfery gospodarczej jest „Odsetek osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności”. Dane do tego wskaźnika zostały pozyskane z Urzędu Gminy Szczecinek, a wartości wahały się od 9,03 do 25,00%.

Rys. 7. Wizualizacja wskaźnika „Odsetek osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności”



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Szczecinek
Tabela nr 15: Wskaźnik „Odsetek osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności” (w %)



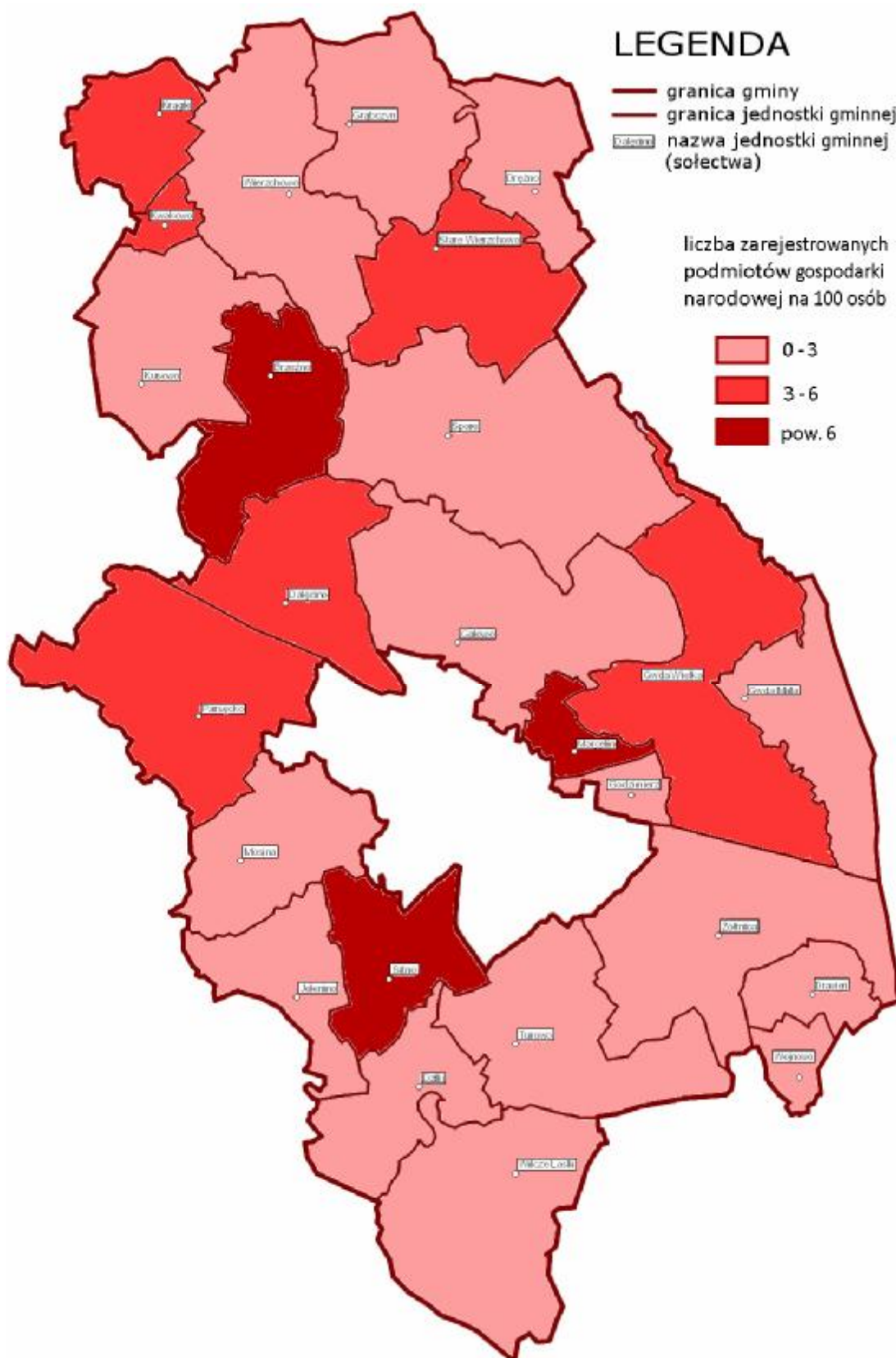
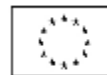
Lp.	Sołectwo	Wartość wskaźnika
1	Brzeźno	23,81
2	Dalęcino	10,16
3	Drawień	16,67
4	Drężno	16,47
5	Dziki	11,84
6	Gałowo	13,78
7	Godzimierz	10,96
8	Grąbczyn	10,31
9	Gwda Mała	16,90
10	Gwda Wielka	15,56
11	Jelenino	14,54
12	Kragę	14,55
13	Kusowo	10,19
14	Kwakowo	16,85
15	Marcelin	17,70
16	Mosina	12,87
17	Parsęcko	13,97
18	Sitno	15,98
19	Spore	13,55
20	Stare Wierzchowo	12,03
21	Turowo	12,95
22	Wilcze Laski	8,99
23	Wierzchowo	15,74
24	Wojnowo	9,86
25	Żółtnica	11,47

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Szczecinek

Na czerwono zaznaczono sołectwa dla których wartość wskaźnika jest większa niż średnia dla Gminy wynosząca 13,24%.

Drugi, a zarazem ostatni wskaźnik ze sfery gospodarczej przedstawionym w Raporcie jest to „Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej na 100 osób”. Wartości tego wskaźnika dla poszczególnych sołectw były różne i wahały się od 0 do ponad 8 podmiotów na 100 mieszkańców Gminy. Dane pozyskano z Systemu REGON.

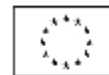
Rys. 8. Wizualizacja wskaźnika „Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej na 100 osób”



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Systemu REGON

Tabela nr 16: Wskaźnik „Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej na 100 osób”

Lp.	Sołectwo	Wartość wskaźnika
-----	----------	-------------------



1	Brzeźno	7,14
2	Dalęcino	3,06
3	Drawień	1,85
4	Drężno	0,00
5	Dziki	0,41
6	Gałowo	0,95
7	Godzimirz	1,32
8	Grąbczyn	1,03
9	Gwda Mała	2,35
10	Gwda Wielka	3,19
11	Jelenino	1,19
12	Kragłe	3,64
13	Kusowo	1,38
14	Kwakowo	3,37
15	Marcelin	6,64
16	Mosina	1,46
17	Parsęcko	3,78
18	Sitno	8,25
19	Spore	1,61
20	Stare Wierzchowo	3,16
21	Turowo	2,78
22	Wilcze Łaski	2,02
23	Wierzchowo	2,17
24	Wojnowo	0,70
25	Żółtnica	2,76

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Systemu REGON

Na czerwono zaznaczono sołectwa dla których wartość wskaźnika jest mniejsza niż średnia dla Gminy wynosząca 2,6 podmioty na 100 mieszkańców.

Sfera przestrzenna i infrastrukturalna

W ramach sfery przestrzennej i infrastrukturalnej uwzględniono wyłącznie wskaźniki fakultatywne. Są to:

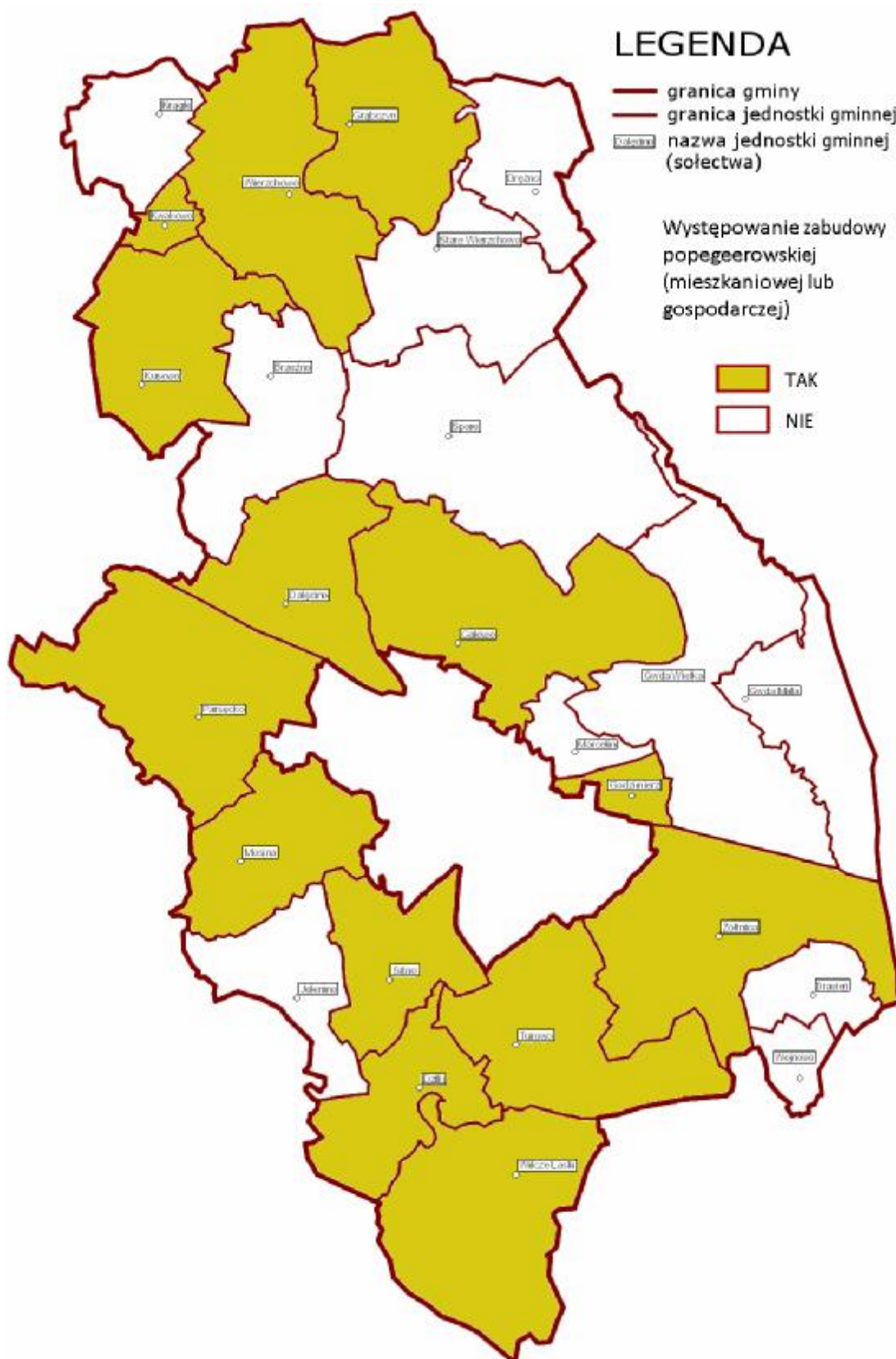
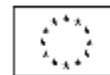
- występowanie zabudowy popegeerowskiej (mieszkaniowej lub gospodarczej),
- dostępność komunikacyjna.

Wskaźnik „Występowanie zabudowy popegeerowskiej (mieszkaniowej lub gospodarczej)” wyznaczono w oparciu o Badanie ewaluacyjne pn. „Ocena wsparcia w obszarze rewitalizacji w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013 oraz identyfikacja potencjału i potrzeb regionu w zakresie rewitalizacji”. Raport końcowy, Szczecin, 2015. W załączeniu do ww. Opracowania zostały sporządzone karty inwentaryzacji dla poszczególnych gmin województwa zachodniopomorskiego, w tym dla gminy Szczecinek. Spośród wielu informacji dostępnych na poziomie sołectw jest też:

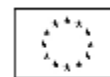
- występowanie popegeerowskiej zabudowy mieszkaniowej (TAK/NIE)
- występowanie popegeerowskiej zabudowy gospodarczej (TAK/NIE).

Dodatkowo, informacje z powyższego Opracowania uzupełnione zostały informacjami pozyskanymi od animatora zatrudnionego w ramach Projektu, który w ramach wykonywanych zadań wizytował każde z sołectw.

Rys. 11. Wizualizacja wskaźnika „Występowanie zabudowy popegeerowskiej (mieszkaniowej lub gospodarczej)”



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z badania ewaluacyjnego oraz wizytacji animatora
Tabela nr 19: Wskaźnik „Występowanie zabudowy popegeerowskiej (mieszkaniowej lub gospodarczej)”
(TAK – 1, NIE - 0)



Lp.	Sołectwo	Wartość wskaźnika
1	Brzeźno	0
2	Dalęcino	1
3	Drawień	0
4	Drężno	0
5	Dziki	1
6	Gałowo	1
7	Godzimirz	1
8	Grąbczyn	1
9	Gwda Mała	0
10	Gwda Wielka	0
11	Jelenino	0
12	Krągłe	0
13	Kusowo	1
14	Kwakowo	1
15	Marcelin	0
16	Mosina	1
17	Parsęcko	1
18	Sitno	1
19	Spore	0
20	Stare Wierzchowo	0
21	Turowo	1
22	Wilcze Łaski	1
23	Wierzchowo	1
24	Wojnowo	0
25	Żółtnica	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Badanie ewaluacyjnego oraz wizytacji animatora

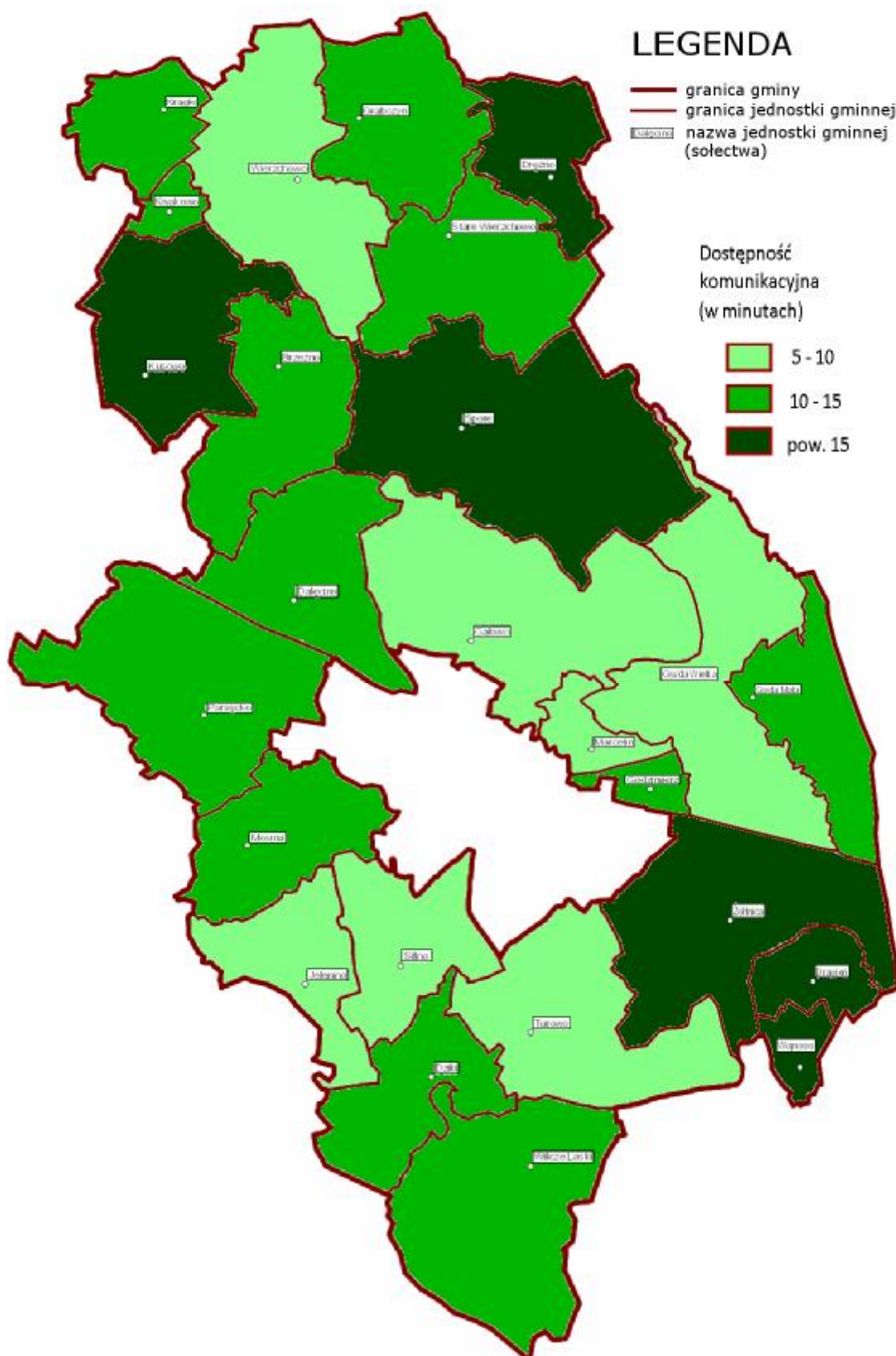
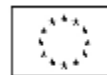
Bezasadne jest w przypadku tego wskaźnika określanie średniej dla Gminy. Tam gdzie występuje zabudowa popegeerowska jest to niekorzystne, tam gdzie jej nie ma – korzystne.

Ostatnim wskaźnikiem w sferze przestrzennej i infrastrukturalnej, a tym samym ostatnim wskaźnikiem w niniejszej Raporcie jest „Dostępność komunikacyjna”, rozumiana jako dostępność komunikacyjna liczona w minutach dojazdu samochodem osobowym ze stolicy sołectwa do miejsca docelowego. W przypadku gminy Szczecinek uwzględniono dwa miejsca docelowe:

- Urząd Gminy
- Zakład Opieki Zdrowotnej (najbliższy względem analizowanego sołectwa)

Założono, że społeczność Gminy częściej potrzebuje skorzystać z usług zakładu opieki zdrowotnej niż Urzędu Gminy, stąd przyjęto w obliczeniach wagę 0,6 dla ZOZ, natomiast dla UG – 0,4. Długość tras (w minutach) określono na podstawie portalu www.epodroznik.pl

Rys. 12. Wizualizacja wskaźnika „Dostępność komunikacyjna” (w minutach)



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z portalu www.epodroznik.pl
Tabela nr 20. Wskaźnik „Dostępność komunikacyjna” (w minutach)



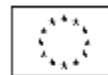
Lp.	Sołectwo	Wartość wskaźnika
1	Brzeźno	14,8
2	Dalęcino	10,6
3	Drawień	15,2
4	Drężno	18,0
5	Dziki	11,2
6	Gałowo	8,4
7	Godzimierz	10,2
8	Grąbczyn	13,8
9	Gwda Mała	10,2
10	Gwda Wielka	9,8
11	Jelenino	9,0
12	Krągłe	13,2
13	Kusowo	15,0
14	Kwakowo	12,2
15	Marcelin	5,8
16	Mosina	10,8
17	Parsęcko	10,2
18	Sitno	6,0
19	Spore	15,0
20	Stare Wierzchowo	11,0
21	Turowo	5,8
22	Wilcze Łaski	11,8
23	Wierzchowo	7,2
24	Wojnowo	16,8
25	Żółtnica	16,8

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z portalu www.epodroznik.pl

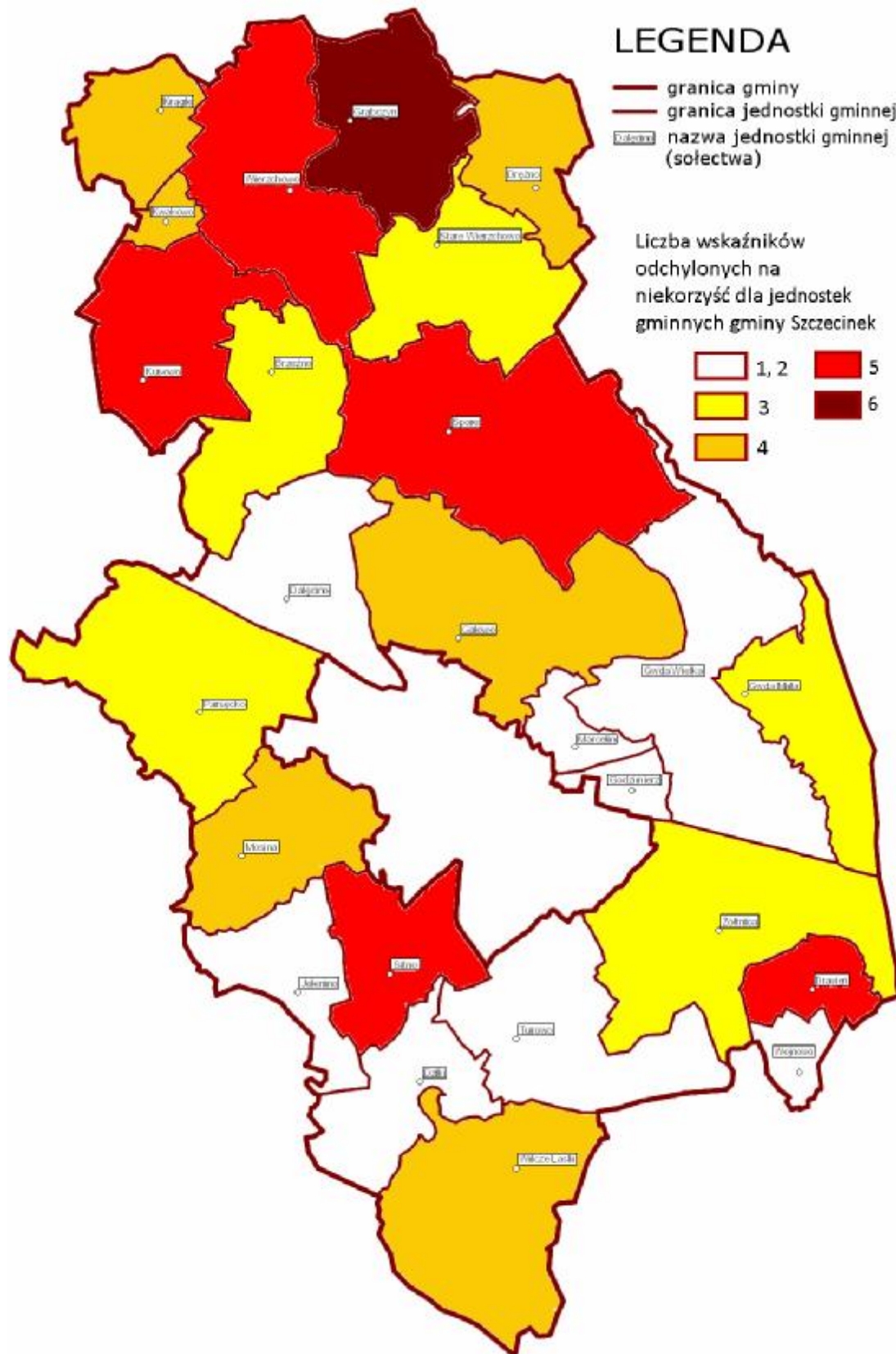
Średnia wartość dla Gminy wynosiła 11,55 minut. Czerwonym kolorem zaznaczono sołectwa dla których wartość wskaźnika jest większa niż średnia dla Gminy.

VIII. WYZNACZENIE OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI GMINY SZCZECINEK

Na podstawie ww. wskaźników określono poziom zróżnicowania wewnątrzgminnego 25 jednostek analitycznych (sołectw) w sferze społecznej, gospodarczej oraz przestrzennej i infrastrukturalnej. Poniżej zaprezentowano dla każdego z sołectw liczbę wskaźników odchylonych na niekorzyść w ramach przeprowadzonej analizy.



Rys. 13. Liczba wskaźników odchylonych na niekorzyść dla jednostek gminnych gminy Szczecinek w ramach przeprowadzonej analizy



Źródło: opracowanie własne

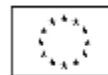


Tabela nr 21: Liczba wskaźników odchylnych na niekorzyść dla jednostek gminnych gminy Szczecinek w ramach przeprowadzonej analizy

Lp.	Sołectwo	Wartość wskaźnika
1	Brzeźno	3
2	Dalęcino	2
3	Drawień	5
4	Dreżno	4
5	Dziki	2
6	Gałowo	4
7	Godzimierz	2
8	Grąbczyn	6
9	Gwda Mała	3
10	Gwda Wielka	1
11	Jelenino	2
12	Kragłe	4
13	Kusowo	5
14	Kwakowo	4
15	Marcelin	2
16	Mosina	4
17	Parsęcko	3
18	Sitno	5
19	Spore	5
20	Stare Wierzchowo	3
21	Turowo	2
22	Wilcze Łaski	4
23	Wierzchowo	5
24	Wojnowo	2
25	Żółtnica	3

Źródło: opracowanie własne

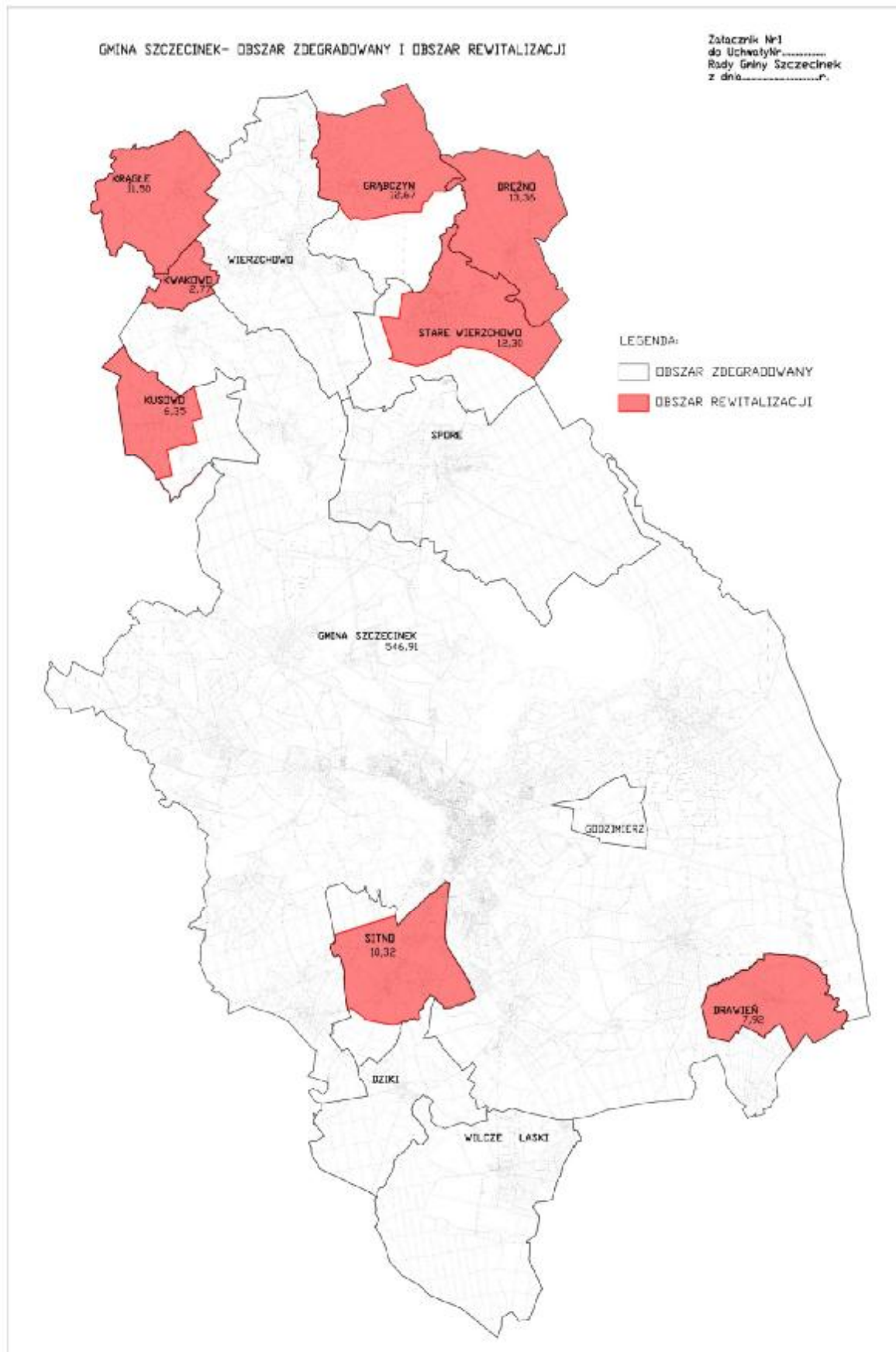
Zarówno z rysunku, jak też z tabeli wynika że najbardziej zdegradowanym sołectwem w Gminie jest Grąbczyn, natomiast najmniej Gwda Wielka (na podstawie tabeli).

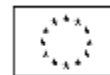
W związku z przeprowadzoną analizą i po konsultacjach z animatorem określono następujące sołectwa jako **obszar zdegradowany** na terenie gminy Szczecinek: Drawień, Dreżno, Dziki, Godzimierz, Grąbczyn, Kragłe, Kusowo, Kwakowo, Sitno, Spore, Stare Wierzchowo, Wilcze Łaski, Wierzchowo.

Jako **obszar rewitalizacji** określono następujące sołectwa: Drawień, Dreżno, Grąbczyn, Kragłe, Kusowo, Kwakowo, Sitno, Stare Wierzchowo.



Rys. 14. Obszar zdegradowany i rewitalizacji gminy Szczecinek





Źródło: opracowanie własne

- liczba ludności na obszarze rewitalizacji: 1 149, tj. 12,57% ludności gminy
- powierzchnia obszaru rewitalizacji: 77,19 km² tj. 14,11 % powierzchni gminy

IX. ZGODNOŚĆ WSKAŹNIKÓW WYBRANYCH DLA WYZNACZENIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI GMINY SZCZECINEK Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI I PLANISTYCZNYMI OBOWIĄZUJĄCYMI NA POZIOMIE LOKALNYM

Zgodnie z dyspozycją art. 4 ust. 1 Ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2015 poz. 1777 z późn. zm. – dalej UOR), wyznaczając obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji oraz sporządzając, zmieniając i oceniając program rewitalizacji, samorząd gminy prowadzi analizy, w których wykorzystuje obiektywne i weryfikowalne mierniki i metody badawcze dostosowane do lokalnych uwarunkowań.

Program Rewitalizacji jest dokumentem operacyjnym integrującym działania ukierunkowane na rozwiązanie bądź przynajmniej złagodzenie złożonych i wieloaspektowych problemów społeczności zamieszkującej wyznaczony obszar rewitalizacji. Ze względu na swój interdyscyplinarny charakter, od dokumentu wymaga się, aby był on powiązany i spójny z celami gminy sformułowanymi w szeregu dokumentów strategicznych i planistycznych przyjętych na poziomie lokalnym (art. 15 ust. 1 pkt 2 UOR), gdyż komplementarność z innymi działaniami oraz priorytetami wpływa na skuteczność i efektywność procesu rewitalizacji.

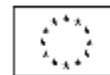
W związku z powyższym, dobór wskaźników wykorzystanych do wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Szczecinek nastąpił po pogłębionej analizie istniejących dokumentów strategicznych i planistycznych tej jednostki samorządu terytorialnego z uwzględnieniem lokalnej specyfiki oraz obszarów problemowych zdiagnozowanych w przedmiotowych opracowaniach.

Głównymi obowiązującymi dokumentami strategicznymi i planistycznymi Gminy Szczecinek są:

1. *Strategia rozwoju Gminy Szczecinek na lata 2015-2025* przyjęta Uchwałą Nr XXII/226/2016 Rady Gminy Szczecinek z dnia 29 lutego 2016 r. – dalej SR GS.
2. *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Szczecinek* zmienione po raz ostatni Uchwałą nr XXIX/309/2016 Rady Gminy Szczecinek z dnia 30 sierpnia 2016 r. – dalej SUIKZP GS.

Gmina wiejska Szczecinek posiada inne, sektorowe dokumenty o charakterze programowym, jednak na dzień przyjęcia Programu Rewitalizacji nie zostały one jeszcze zaktualizowane. Są to m.in. *Program ochrony środowiska dla Gminy Szczecinek, 2008* oraz *Plan Gospodarki Odpadami dla Gminy Szczecinek na lata 2004-2007*.

1. WSKAŹNIKI SFERY SPOŁECZNEJ



a) Udział długotrwale bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym.

W obszarze gospodarczym *Strategia rozwoju Gminy Szczecinek* zwraca uwagę na bardzo małą liczbę osób pracujących, przypadających na 1000 mieszkańców, która wypada poniżej średniej dla powiatu, województwa i kraju, w tym także średniej ogólnopolskiej z uwzględnieniem wyłącznie gmin wiejskich.

Wysoki odsetek liczby osób niepracujących skorelowany jest z wysoką stopą bezrobocia rejestrowanego na poziomie powyżej średniej dla powiatu szczecineckiego i województwa zachodniopomorskiego, w tym zwłaszcza wysokim procentem osób długotrwale bezrobotnych.

b) Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej.

Skutkiem braku pracy i dochodów jest ubóstwo, które wg *Strategii Gminy Szczecinek* należy do jednego z głównych powodów korzystania z pomocy społecznej przez gospodarstwa domowe na terenie Gminy. Poziom pomocy społecznej w dużej mierze zależy od czynników zewnętrznych, w tym przede wszystkim aktualnej sytuacji na lokalnym rynku pracy.

c) wyniki egzaminów państwowych w szkołach podstawowych i gimnazjach.

Wraz ze zmniejszającą się liczbą mieszkańców, w tym w wieku przedprodukcyjnym, *Strategia rozwoju Gminy Szczecinek na lata 2015-2025* diagnozuje także zmniejszającą się liczbę uczniów w szkołach podstawowych, których wyniki w nauce co do zasady odbiegają na niekorzyść od średniej dla powiatu, województwa, okręgu egzaminacyjnego i kraju. SR GS zwraca jednak uwagę na znaczące różnicowanie wyników egzaminów szóstoklasisty i gimnazjalisty w poszczególnych samorządowych placówkach edukacyjnych.

Wskaźniki społeczne do analizy obszaru rewitalizacji

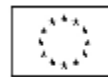
d) liczba migracji (wewnętrznych i zewnętrznych).

Strategia rozwoju i studium planistyczne Gminy Szczecinek odnotowują ujemne saldo migracji przez cały analizowany o obu dokumentach okres czasu, które pomniejsza potencjał demograficzny tej jednostki samorządu terytorialnego dokładając się do spadającego przyrostu naturalnego.

SUiKZP GS podkreśla bardzo duże różnicowanie wiejskiej sieci osadniczej pod względem liczby mieszkańców, gdyż znajdujące się na terenie Gminy Szczecinek 66 jednostek osadniczych posiada wielkość w przedziale od do 5 do ponad 1 000 mieszkańców. Na obszarze gminy zlokalizowane są wsie o dużym spadku mieszkańców jak również takie, gdzie spadek ten jest umiarkowany oraz jednostki osadnicze notujące wzrost liczby ludności na przestrzeni ostatniej dekady.

Ta nierównomierność wiąże się z historią ostatnich kilkudziesięciu lat: m.in. rozwojem i upadkiem PGR-ów (wzrost a następnie załamanie się inwestycji gospodarczych i mieszkaniowych), odpływem ludności wiejskiej do miast, oraz występowaniem procesów suburbanizacyjnych Miasta Szczecinek od lat dziewięćdziesiątych (niższe ceny gruntów, chęć obcowania z przyrodą) i rozwojem strefy podmiejskiej powiązanej komunikacyjnie i funkcjonalnie z miastem.

Zdaniem SR GS działania polityki społecznej powinny być ukierunkowane na zatrzymanie migracji osób w wieku produkcyjnym, poprzez systematyczne zwiększanie atrakcyjności gminy, rozszerzanie oferty



kulturalno-rozrywkowej, przyciąganie inwestorów i powstawanie nowych miejsc pracy oraz działania promocyjne, ukierunkowane na wzrost poczucia tożsamości lokalnej mieszkańców.

Gmina chciałaby być miejscem atrakcyjnym do zamieszkania – w celu zatrzymania obecnych oraz przyciągnięcia potencjalnych nowych mieszkańców (Cel strategiczny nr 3: zwiększanie jakości życia mieszkańców w gminie).

e) liczba fundacji, stowarzyszeń, organizacji społecznych aktywnych na analizowanym obszarze

Jeżeli chodzi o zdiagnozowane w *Strategii Rozwoju Gminy Szczecinek na lata 2015-2025* potencjały lokalne, które mogłyby zostać wykorzystane w Programie Rewitalizacji, to czynnikami wyróżniającymi Gminę Szczecinek są przede wszystkim aktywność społeczna oraz warunki naturalne i walory przyrodnicze.

Istotnym atutem Gminy Szczecinek wymienionym w SR GS, mającym wpływ na jakość kapitału społecznego, jest aktywność społeczna, oferta kulturalno – rozrywkowa (kilkanaście cyklicznych imprez w ciągu roku) oraz kilkanaście organizacji pozarządowych zrzeszających zaangażowanych mieszkańców, które są ważnym aspektem tworzenia tożsamości lokalnej i społeczeństwa obywatelskiego.

2. WSKAŹNIKI SFERY GOSPODARCZEJ

a) liczba osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności

Diagnostując sferę społeczno - gospodarczą *Strategia rozwoju i Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego* Gminy Szczecinek, mimo relatywnie dobrej sytuacji na tle kraju, zwracają uwagę na postępujące niekorzystne tendencje demograficzne: wyludnianie się i starzenie się społeczeństwa Gminy. W ostatnich latach daje się zauważyć zmniejszający się udział grup w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców, co jest spowodowane coraz mniejszą liczbą urodzeń.

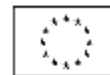
Zwiększa się natomiast udział osób w wieku poprodukcyjnym, co w przyszłości, w przypadku kontynuacji tego trendu, może powodować niekorzystne zmiany w strukturze populacji gminy - zmniejszenie udziału osób w wieku produkcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców, czego konsekwencjami będą negatywne skutki dla gospodarki i zmniejszenie się atrakcyjności inwestycyjnej gminy Szczecinek.

b) liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej na 100 osób

Zdaniem dokumentów lokalnych, mimo posiadania przeważającego, rolniczego charakteru, to jednak rozdrobniona struktura gospodarstw rolnych (ponad połowa z nich ma wielkość do 1 ha) nie predestynuje Gminy do specjalizacji w zakresie rozwoju wielkotowarowej gospodarki agrarnej.

Słabość ekonomiczną Gminy Szczecinek podkreśla systematycznie zmniejszająca się liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych, z których przeważają mikroprzedsiębiorstwa zatrudniające do 9 pracowników (SR GS).

Na terenie tej jednostki terytorialnej nie ma dużych firm, które mogłyby wpłynąć na rozwój lokalnej przedsiębiorczości poprzez rozwój podmiotów gospodarczych działających w ich otoczeniu takich jak dostawcy, kooperanci i firmy świadczące usługi. Istniejący biznes nie ma żadnej specjalizacji gospodarczej, dominuje tu różnorodna działalność, klasyfikowana jako pozostała.



Gmina chciałaby zmienić ten stan rzeczy formułując Cel strategiczny nr 1: Budowanie klimatu inwestycyjnego regionu, który władze Gminy powinny współtworzyć poprzez przygotowanie nowych terenów do prowadzenia działalności gospodarczej, przyciąganie inwestorów zewnętrznych, wspieranie przedsiębiorczości oraz promocję oferty inwestycyjnej.

3. WSKAŹNIKI SFERY PRZESTRZENNEJ, INFRASTRUKTURALNEJ

a) wewnętrzna dostępność komunikacyjna

Jednym z głównych wyznaczników jakości życia mieszkańców na danym terytorium jest dostępność przestrzenna do usług publicznych związanych z codziennym funkcjonowaniem społeczności lokalnych, takich jak administracja publiczna, edukacja, opieka zdrowotna czy działalność w zakresie kultury, rozrywki i rekreacji. Jak zauważa studium planistyczne, Gmina Szczecinek jest rozległą terytorialnie jednostką administracyjną i należy do jednej z największych gmin w województwie zachodniopomorskim pod względem zajmowanej powierzchni.

W tak dużej gminie dostęp do usług publicznych wśród mieszkańców sołectw będzie mocno zróżnicowany, a największe znaczenie będzie mieć tu wielkość sołectwa oraz odległość od Miasta Szczecinek – siedziby gminy wiejskiej i zarazem największego ośrodka miejskiego w tej części Pomorza Zachodniego zapewniającego dostęp do usług wyższego rzędu oraz wskazanych przez SR GS wewnątrzgminnych ośrodków obsługi, których rolę pełnią duże wsie: Wierzchowo, Gwda Wielka z Gwdą Małą, Turowo, Parsęko i Żółtnica.

Wskaźnik cząstkowy – dostępność do Urzędu Gminy.

Urząd Gminy zapewnia mieszkańcom usługi administracji publicznej, możliwość załatwiania wielu spraw urzędowych leżących w gestii samorządu gminnego, a także ogniskuje lokalne życie publiczne i umożliwia obywatelom partycypację w procesach zarządzania gminą poprzez obecność na sesjach Rady Gminy czy spotkanie z wójtem i kierownictwem Urzędu.

Wskaźnik cząstkowy – dostępność do podstawowej opieki zdrowotnej.

W badaniach ankietowych mieszkańców Gminy Szczecinek do *Strategii Rozwoju Gminy Szczecinek na lata 2015-2025* słaby dostęp do opieki zdrowotnej został wskazany jako jedna z kluczowych słabych stron tej jednostki samorządu terytorialnego (na trzecim na osiemnaście możliwych, bardzo wysokim miejscu, zaraz po dużym bezrobociu i niskiej jakości życia). Na podstawie przeprowadzonej diagnozy społeczno-gospodarczej oraz badań ankietowych zapewnienie właściwego poziomu ochrony zdrowia i opieki społecznej w gminie zostały zaliczone do jednego z podstawowych problemów rozwojowych Gminy Szczecinek.

b) obecność zabudowy popegeerowskiej

Gmina Szczecinek należy do gmin województwa zachodniopomorskiego obciążonych w wysokim stopniu negatywnym dziedzictwem obszarów popegeerowskich. Różne uwarunkowania, zarówno społeczne, gospodarcze jak i polityczne, sprawiły, że obszary te stały się miejscem kumulacji różnorodnych nierozwiązanych problemów społecznych. Wiele rodzin i całych społeczności po upadku systemu zapewniającego im pracę i wszechstronną opiekę okazało się bezradnych, nie będąc w stanie przystosować się nowej rzeczywistości wolnorynkowej. Panujący ogólnie zastój, a nawet regres wsi popegeerowskich w efekcie doprowadził do alienacji i wykluczenia zamieszkujących je lokalnych społeczności.



SUiKZP GS odnotowuje negatywne czynniki ograniczające rozwój gminy, związane z obecnością obszarów popegeerowskich na terenie gminy Szczecinek: wpływ na strukturę osadniczą wsi, niski poziom wykształcenia bezrobotnych rekrutujących się z pracowników byłych PGR-ów, wśród których prawie połowa osób bez pracy znajduje się w grupie o wykształceniu podstawowym i niepełnym podstawowym.